

Alte Drucke

Liber Quartus Psalmorum, In Quo Grande illud de Redemptione totius Adami, rerumque omnium ejus gratiâ Restitutione, Mysterium, hactenus Mundo ...

Serrurier, Pierre

Amsterodami, 1668

Psalm. CV.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:hbz:ha33-1-173812

esse delendos & Impios non fore amplius. Imò, & dicere potuisset, *Mibi jam sunt delati*: non enim, Me, id est meam personam, propriè tangere amplius possunt. Quoniam tamen Inimici ejus, Peccatores scilicet, adhuc pro tempore manere, ejusque fideles non aliter ac se, affligere & oppugnare debebant, usquedum *primò* Totus Israël, & unà cum iis, quicunque ex omnibus Populis in eum crediderint, eumque secuti fuerint, Primæ Resurrectionis fuerint participes facti; & *deinde* quoque, velut virtute Regni Christi in Terris, quotquot DEUS creavit Nationes; Ideo de hac deletione Peccatorum & Impiorum è Terrâ extirpatione loquitur, non tanquam de re jam adimpletâ, vel desiderabili tantùm; sed tanquam de re quæ certò eveniet; & cujus gratiâ ipse unà cum Fidelibus omnibus, meritò in DEO latari possit. Denique ad horum omnium confirmationem sequitur *Quartum* hujus Cantici *Membrum* vers. 35. *Benedic Jehova anima mea. Halleju-Jah.*

Ubi æternum quid est, ibi oportet Finem esse sicut Principium: ideòque, & hoc Canticum, quod in sæculum duraturum dicitur, non aliter sonare debuit in fine ac in principio. *Benedic Jehova anima mea.* Deinde observatu dignissimum est, quod (ut in titulo hujus Psalmi innui jam) hic Psalmus primus omnium sit, in toto Psalterio, qui desinat in hoc Epiphonemate *Halleju-Jah.* Quasi hoc ipso Spiritus Sanctus significatum voluisset, Quod priusquam Contenta hujus Psalmi (quæ est Mundi in eum statum qui hic describitur, restitutio) plenè fuerint adimpleta, DEUS nunquam perfectè poterit laudari & glorificari: Sed tunc demùm, 1. Quando DEUS luce velut vestimento, sese induerit. 2. Quando Terram firmaverit semel, & ab aquarum diluvio securam reddiderit. 3. Quando omnifariam tam super Hominem quam Bestias Terræ benedictionem immiserit. 4. Quando, pulsâ Nocte, & fugatis tenebris, lumen Dièi elucescere fecerit, in quo filii Lucis omnibus Justitiæ & sanctitatis Operibus operam dabunt. 5. Quando non solum qui in Terris sunt omni Benedictionum genere cumulaverit, sed & maximam partem Animarum ex Maris profundo, velut perditas Oves, reduxerit. Et 6. Quando tandem etiam omnis generis homines in Veritate & Justitiâ super Terram confirmaverit, & omnes inde Peccatores & Impios deleverit: tunc inquam, tunc demùm incipiet hoc *Halleju-Jah.*

P S A L M. CV.

S E U

Exhortatio ipsius CHRISTI, ad veros Abrahami filios, ut celebrent & enarrent Omnibus Terræ Incolis omnia Dei Mirabilia & Prodigia, eorum gratiâ præstita, nec non & Beneficia ipsis collata.

1. **E** Ia, DEUM celebrate, DEUM, Nomenque verendum
Ipsius, in Populis notificare, Pii.

2. *Et canite. & Psalmis Laudes narrate*] EHOVÆ,
Dicite per Gentes Facta stupenda Dei.
3. *Sanctum ejus Nomen vobis sit gloria vestra,*
Et qui querit eum, gaudeat ipse animo.
4. *O populi JOVAM qui queritis, eja age robur*
Ipsius, & vultum querite continuo.
5. *De Mirabilibus nil vobis excidat unquam,*
Nil de Prodigis Iudicisq; Dei.
6. *O vos Abramidum Semen, vos Natio Sancta,*
Quam Deus elegit de Populis reliquis.
7. *Noster JOVA Deus, cujus sunt sparsa per Orbem*
Iudicia, & cunctis ob via pæne locis.
8. *Non fuit oblitus sacro-sancti in Sæcula Pacti,*
Quod cum ABRAHAMO Patre semel pepigit.
9. *Nec Iuramenti, quod Patri fecerat ISHAC*
Immemor, aut Verbi in Sæcula Mille dati.
10. *E contrà hoc ipsum Patribus quod voverat, Ipse*
JACOBO firmat fœdere perpetuo.
11. *Dicendo, Chananæa tibi, post Sæcula quædam*
Arva dabo in sortem funiculumque tuum.
12. *Cum pauci essetis numero, nec non peregrini*
In Terrâ, spatio temporis exiguo,
13. *Et vos de Gente in Gentem erraretis ibidem,*
De Regno in Regnum, de Populo in Populum.
14. *Non permisit eis noxam inferri: quoque Reges*
Haud viles illo nomine corripuit.
15. *Ne mihi sacratos, monco, ne tangite Christos,*
Neve Prophetarum vos facitote reos.
16. *Deinde famem terras diuturnam immisit in omnes,*
Panis & annonæ sustulit omne genus.
17. *Ast prius arcano sic rem direxerat antè*
Consilio, ut Fratrum venditus Invidia

Esset

Esset in Aegypti residens tellure JOSEPHUS,
Qui patriam pavit pane ciboque Domum.

18. *Afflixere Virum probris vinclisque severis,*
Atque Animam telis impetièrè suis.

19. *Donec eum, vestram ut procureret JOVA salutem,*
Eloquio voluit purificare suo.

20. *Hinc animo Victus Rex ejus Vincula tollit,*
Vincla, inquam, tollit ferrea quæque sua.

21. *Et servum quondam toti jam ponere Regno,*
Et Domui Regis Præpositum voluit.

22. *Ut pro jure suo Comitesque Ducesque ligaret,*
Instrueretque Senes moribus usque suis.

23. *Hoc mediante Viro Aegyptum est ingressus Iacob,*
Parva cohors istic & peregrina prius,

24. *Ast Populum parvo valdè auxit tempore JOVA,*
Præque aliis numero crescere fecit ibi.

25. *Quid fit? Corda Deus Chamidum convertit, ut ipsi*
Opprimerent Populum supprimerentque suum.

26. *Tunc misit Servum Moſen & misit Aronem,*
Quos operi aptaret præficeretque suo.

27. *Qui Mirabilium, nec non & Prodigiorum,*
Niliaco in Populo plurima signa dabant.

28. *Misit eis tenebras, & densâ nocte recondi*
Solares jussit Niliacis radios.

Nec mora; quum Verbo Domini nihil usque repugnet,
Nec quod non promptè pareat Imperio.

29. *Hinc quoque se sanguis jussus miscere fluentis,*
Omnes infecit tabe cruoris aquas.

Illorum occidit Pisces & quicquid in undis
Undique squamifero de grege vivit aquis.

30. *Hinc quoque, quòd Rana terreno ex pulvere nata,*
Undique replebant omnia claustra Domûs.

31. *Dixit,*

31. Dixit, & ecce venit Muscarum copia magna:
 Nec non Vermiculus, turba molesta, venit.
 Isti terram omnem infestant, adeò ut tibi nullum
 Insectis vacuum repperiare locum.
32. Quin quoque pro pluviis immixtam Grandine flammam
 Misisti in Terras Arvaque cuncta Chami.
33. Et percussisti Vites, arbustaque cuncta
 Intra Aegyptiaco Limina fixa salo.
34. Dixit, & innumeri Terram operuere Locusta,
 Et Bruchus, Campi perniciosae lues:
35. Illorum fruges carpentes undique, & herbas,
 Nec non & Tritici conspicuas species.
36. Denique percussit tecto sub quolibet, omnem
 Quem Primogenitum dicere jure queas;
 Quò tandem Aegyptus, magno correpta timore,
 (Tam Populus quàm Rex) Ire jubet subitò.
37. Nec vacuos tamen; ast Auri jam pondere onustos,
 Argentoque graves, ac hilares animo.
 Nullus ibi infirmus Iacobæa in Gente, sed omnes
 Unanimi fortes robore cordis erant.
28. Quin etiam Aegyptus multum est latata, pavorem
 Discutiens, quo se senserat antè premi.
39. Et postquam Populus de Aegypti finibus esset
 Eductus, porro duxit eum Dominus;
 Quaque die expandens veluti Tentoria Nubem,
 Et Noctem illustrans Lumine quamque suo.
40. Carnes cum petiit, pro carne Coturnice multà
 Pavit, & implevit Vota sui Populi.
 Cum petiit Panem, Caeli saturavit ab auris
 Et pro Pane; Cibos his dedit Angelicos.
41. Petram percussit, quò Fontes fecit Aquarum
 Profuere eximios ad Loca sicca nimis.
24. Quippe

42. *Quippe recordatus Verbi quod dixit Abrahamo; & Pacti quod fecit cum famulante sibi.*
43. *Eduxit Populum lato cum Carmine Laudis, Electosque suos non sine letitiâ.*
44. *Gentiles illis Terras dedit, & Populorum Assiduo & duro parta labore dedit;*
45. *Ut custodirent Leges & cuncta Statuta, Quæ dedit huic Populo præcipienda Deus.*

Hic Tertius est ab oratione Pauperis Psalmus. *Primus* erat Animæ Benedic-
tio de sua particulari Redemptione. *Secundus* erat de totius Mundi restitutio-
ne, ex hac Animæ redemptione enatâ. Hic præfens Psalmus est efficax quæ-
dam Exhortatio per J. Christum ad omnes verè Fideles directâ, in quibus primùm
hæc Redemptio locum habebit. In quo præcipuè Duo sunt Capita observanda :

I. *Quid factu opus sit.* vers. 1, 2, 3, 4.

II. *Quæ recordari & memoriâ colere debeant.* vers. 5, 6, 7, &c.

Quod Primum attinet, continetur his verbis :

Vers. 1. *Celebrate Jehovah, invocate Nomen ejus : agnoscere facite in Populis Opera ejus.* 2. *Cantate ei, psallite ei, loquimini de universis Mirabilibus ejus.* 3. *Gloriamini in nomine sancto ejus, letetur cor quærentium Jehovah.* 4. *Quærite Jehovah, & for-
titudinem ejus, quærite faciem ejus semper.*

Hic quatuor facienda distinctè recensentur : & *Primum* quidem, quid facien-
dum respectu aliorum Populorum qui tunc unâ cum eis terram inhabitabunt :
nempe coram eis Jehovah celebrabunt, ejus Nomen invocabunt, & opera ejus
in populis nota facient. vers. 1. *Celebrate Jehovah, &c.*

Secundum, quid faciendum, respectu Dei, vel relatione inter Deum & nos
habitâ : nempe faciemus idem, quod supra (Psal. c. iv. 33. audivimus, quod Jesus
ipse affirmat se facturum totâ vitâ ; Ei cantando scilicet & psallendo & omnia
Mirabilia ejus annunciando. vers. 2. *Cantate ei, psallite ei, loquimini de universis
Mirabilibus ejus.*

Tertium est, Quid faciendum nostri ipsorum respectu ; ratione gloriæ & læti-
tiæ Cordis, quam in Deo prosequendo experti sumus : nempe, Si quid glorian-
dum, in eo gloriemur solum, quod Deum noverimus, & quod Nomen ejus altum
Refugium sit, unicè Sanctum, & super omnia diligendum : In quo totam gloriam
& lætitiâ nostram ponamus. vers. 3. *Gloriamini in Nomine sancto ejus : letetur
cor quærentium Jehovah.*

Quartum est, Quid faciendum nostri-ipsorum respectu, ratione tam externo-
rum quàm interiorum Studiorum ; nempe, ut quæramus Jehovah assidue, ejus
fortitudine magis magisque induamur, & à lumine faciei ejus illustrari continue
petamus. vers. 4. *Quærite Jehovah & fortitudinem ejus, quærite faciem ejus semper.*

En! hæc illa est Exhortatio, quam Christus facit: non omnibus in universum ho-
minibus: quomodo enim illi Deum colerent, invocarent & opera ejus enarrarent,

qui eum non nôrunt? Quomodo ei cantabunt & psallent deque Mirabilibus ejus loquentur, qui nihil illorum unquam experti sunt? vel quomodo cuiquam suaderemus, ut in Nomine DEI gloriatur, læteturque cum timentibus eum, qui hæcenus adhuc nunquam quælit eum? Sed dirigitur hæc Exhortatio tantummodo ad verum Semen Abrahami, & electos Filios Jacobi, prout disertè in Secundâ hujus Psalmi parte docetur, ubi quæ recordari debeamus recensentur. Nempe vers. 5, 6, 7.

5. Mementote Mirabilem ejus quæ fecit, & Prodigiorum ejus & Judiciorum oris ejus. 6. O Semen Abraham servi ejus, & Filii Jacob, electi ejus. 7. Ipse est Jehova Deus noster, in universa Terrâ Judicia ejus.

Ecce, hæc vides non solum ad quos hæc dirigatur Exhortatio, (nempe ad verum Abrahami, servi DEI, Semen, seu Filios Electi Jacobi; idest verè Fideles:) Sed vides quoque, quæ illa sint quæ jugi memoriâ recolere eos decet: Scilicet hæc Tria

I. Mirabilia quæ fecit Dominus Abrahamo & Semini ejus, prout recensentur à vers. 8 — ad 25.

II. Prodigia, quæ illorum gratiâ in Ægyptiorum fecit, & judicia oris ejus. à vers. 25 — ad 39.

III. Beneficia ipsi Israël præstita, quibus se Deus eorum Deum coram toto Mundo declaravit. à vers. 39. usque ad finem.

I. Mirabilia Domini, quorum hîc memoria, ad Deum ritè celebrandum, commendatur veris Fidelibus, sunt potissimum hæc Quatuor.

I. Quod Dominus Pacti quod fecerat cum Abrahamo, & Juramenti quod juraverat Isaac, & Verbi de quo locutus erat usque in Millesimam generationem, suo tempore recordatus fuerit. Et quod idipsum pro statuto in Jacobo & pro Fœdere sempiterno posuerit in Israël, quando dixit. Exod. vi. 6. Dic Filiis Israël, Ego Jehova, & educam vos ab onere Ægyptiorum, eruiam inquam vos à servitute eorum, & redimam vos brachio extenso & Judiciis magnis; accipiamque vos mihi in Populum, & ero vobis in Deum; ac scietis quod sum Jehova Deus vester, qui educo vos ab oneribus Ægyptiorum. Introducam quoque vos in Terram pro qua levavi manum meam me daturum illam Abrahamo, Isaac, & Jacobo: daboque eam vobis in hereditatem. Hæc sunt quæ Psalmista de Deo memorat his verbis,

8. Memor fuit in seculum Pacti sui, Verbi quod præceperat in Mille generationes.

9. Quod pepigit cum Abrahamo, & Juramenti sui ad Isaac. 10. Et statuit illud ipsi Jacob in statutum, Israël in Pactum sempiternum. 11. Dicendo, Tibi dabo Terram Canaan, funiculum hereditatis vestræ.

II. Quod eos Dominus, quibuscum Pactum inierat, & quibus Juramentum suum præstiterat, tam sedulò semper observârît; & quamvis initio pauci essent numero, & peregrini in Terrâ, de regione in regionem oberrando, quod tamen non permiserit, ut eis quisquam noceret; quin & eorum gratiâ corripuerit Reges, prout Gen. xij. 17. occasione Saræ, in Pharaone factum legimus; & postea quo-

quoque in Abimelecho. Gen. xx. Nec non & occasione Isaaci in eodem Abimelecho, prout memoriæ proditum Gen. xxvj. 10, 11. Quæ Mirabilia Psalmista nobis repræsentat his verbis:

12. *Quum essent viri pauci numero, & paucò tempore peregrini fuissent in eâ.*
13. *Et ambularent de gente ad gentem, de regno ad populum alterum:* 14. *Non permisit hominem injuriâ afficere eos, & corripuit propter eos Reges.* 15. *Ne tangatis Christos meos & Prophetis meis ne malè faciatis.*

III. Quod postea quoque in illorum gratiam, Deus generalem Annonæ caritatem toti Terrarum Orbi immiserit, postquam Josephum vendi & in carcerem conjici sivillet; sed suo tempore, cùm jam sufficienter probatus esset, iterum educirasset, ei plus Virtutis tribuendo quàm Principibus, & plus Sapientiæ quàm Senioribus, quâ tandem totam Patris sui Domum, (quæ tunc constabat LXXV. Animabus) in Ægyptum collegit; & quòd ibidem Dominus Populum tam vehementer auxerit, ut inde Ægyptiis formidabiles fierent; prout legimus Exod. 1. 7, 8. Quæ Mirabilia continentur vers. 16, 17, &c.

16. *Et vocavit famem super Terram, omnem virgam panis contrivit.* 17. *Misit ante eos Virum: pro servo venditus est Joseph.* 18. *Affixerunt compedibus pedem ejus, & in ferrum venit anima ejus.* 19. *Usque ad tempus quo venit Verbum ejus: eloquium Jehovah purgavit eum.* 20. *Misit Rex, & solvit eum, Dominator populorum & solvit eum.* 21. *Posuit eum Dominum Domus suæ, & Dominatorem in omni possessione suâ.* 22. *Ut alligaret Principes ejus secundum animam suam, & Senes ejus sapientes efficeret.* 23. *Et ingressus est Israël Ægyptum, & Jacob peregrinatus est in Terrâ Cham.* 24. *Et auxit Populum suum valde & roboravit eum præ hostibus ejus.*

IV. Quòd, cùm jam Ægyptiorum corda à Populo Dei essent averfa, ut eorum odio perniciosum contra eos Consilium cæpissent, miserit Dominus Mosem & Aharonem, per quos edebat signa & Portenta in Ægypto, quibus tandem compellebantur Ægyptii ad Populum dimittendum. Quæ Mirabilia exprimuntur, vers. 25. 26, 27, in genere

25. *Convertit Cor eorum ut odio haberent populum suum: ut machinarentur dolor in servos suos.* 26. *Tunc misit Mosem servum suum, & Aaron quem elegerat:* 27. *Qui posuerunt in eis verba Signorum ejus, & Prodigia in Terra Cham.*

II. Prodigia Domini, quorum hîc memoria, ad Deum ritè celebrandum, veris fidelibus commendatnr, sunt numero X.

Signa seu Prodigia, quæ Deus in gratiam populi sui contra Ægyptios edidit, recensentur à Mose Decem. Quæ heic quoque eodem Numero, sed ordine diverso, sigillatim repetuntur.

Primum est illud Tenebrarum prodigium, cujus meminit Moyses Exod. x quod per tres dies toti Ægypto incubuit; quibus tenebris Ægyptii ita premebantur, ut se invicem discernere non possent, adeoque in loco quo quisquis erat toto illo triduo manere cogeretur: quum è contra in Domibus Israëlitarum Lux esset. Exod. x. 22. 23. Vide porro quomodo Salomon, Libro Sapientiæ cap. 17. & 18, harum tenebrarum horrorem describat, quàm plenæ erant terroribus Conscientiæ

malæ, & Tentationibus gravissimis, à quibus se neque per ignem, neque per aquam, neque per artes ullas Magicas, abscondere aut extricare poterant. vers. 28. *Inmisit tenebras, & obscuravit: neque repugnarunt verbo ejus.* Quali diceretur: Non ita ac Pharaò & Ægyptii, Tenebræ Dei Verbo repugnarunt; sed illico Deo paruerunt, & prout jussu erat Ægyptios invadere, non parcendo nisi Israhëlitis.

Secundum est, cujus meminit Moses Exod. vii. 21. quando flumina & aquas Ægypti in sanguinem mutari fecit, adeo ut Pisces inde morentur, & aquæ foeterent; ut non potuerint Ægyptii bibere aquam è flumine, heic expressum his verbis (vers. 29.) *Convertit aquas eorum in sanguinem, & occidit pisces eorum.*

Tertium est Ranarum Prodigium, de quo Moses Exod. viii. 3. Fluvius enim producebat Ranas, quæ ascendebant per totam Ægyptum, in domos & cubicula tam ipsius Pharaonis, quàm reliquorum Ægyptiorum, nec non super cubilia eorum, & in furnos & in reliquias ciborum &c. Expressum vers. 30. *Edidit terra eorum Ranas, in cubilibus Regum ipsorum.*

Quartum est illud Prodigium, de quo Moses eodem Capite (Exod. viii.) meminit, quando Aaroni dicebat Deus: *Extende virgam tuam & percuti pulverem terræ; ad quod omnis terræ Ægyptiacæ pulvis convertetur in pediculos, tam in hominibus quàm jumentis.* vers. 16, 17. unà cum *Quinto* signo, Insectorum noxiorum omnis generis, quibus undiquaque replebantur Domus Pharaonis & Ægyptiorum, de quo vers. 21. ejusdem Cap. Expressa utraque vers. 31. *Dixit, & venit congregatio mista bestiarum, pediculi in omni termino eorum.*

Sextum est iterum duplex Prodigium, de quo Moses Exod. ix. meminit, quando loquitur de Ulcere maligno, Inflammationes germinante, tam in hominibus quàm in Animalibus: quo etiam impetebantur ipsi Magi Ægyptiorum unà cum reliquis vers. 10, 11. Et præter illud *Septimum* Prodigium, quod constabat in vehementi & denso isto Grandine, qualis non fuerat in Ægypto à die quo fundata est: quo interficiebatur quicquid vel hominum vel jumentorum in agris inveniebatur, & se in Domibus aut sub tectis non recondiderat. Exod. ix. 18, 19. Utrumque expressum vers. 32, 33. *Dedit pluvias eorum Grandinem, ignem flammarum in terra eorum. Et percussit vites eorum & ficus eorum, & contrivit arbores termini eorum.*

Octavum est illud Prodigium de quo Moses meminit Exod. x. 13, 14. quando loquitur de Locustis, quæ totam terram Ægyptiorum operiebant: *Nonum* illud de Bruchis, qui devorabant omnes fruges terræ & fructus arborum, & omnem pecudem necabant, solis Israhëlitarum pecudibus exceptis. Expressum heic vers. 34, 35: *Dixit & venit locusta, & bruchus absque numero: & comedit omnem herbam in terrâ eorum, & comedit frumentum terrâ eorum.*

Decimum & ultimum Prodigium est illud, quo tam Pharaò, quàm omnes Ægyptii adeo percellerantur, ut ultro urgerent Populum, ocyus discederent; eis prompto & liberali animo quicquid auri vel argenti peterent, largientes: nempe, Quod Angelus Domini media nocte transiens per totam Ægyptum ab ipsa Pharaonis domo ejusque Regali throno, usque ad minimum quemque qui esset in Carcere, occidebat omnem Primogenitum, etiam in pecude æquè ac in hominibus: exceptis solis Israhëlitis, qui, mandato Dei pramoniti, postes suarum domuum sanguine Agni Paschalis tinxerant; Quod exprimitur heic vers. 36, 37, 38. *Et*

Et

Et percussit omnem Primogenitum in Terra eorum, primitias omnis roboris eorum. Et eduxit eos cum argento & auro, nec fuit in Tribubus ejus debilis. Latata est *Aegyptus* quum egressi sunt: quia irruerat pavor horum super eos.

III. Beneficia Domini, quorum hic memoria, ad Deum ritè celebrandum, viris fidelibus commendatur, quibusque se Deus Deum eorum palam professus est.

En, hoc Tertium est eorum, quorum jugem memoriam verus iste Davidis Filius, J. CHRISTUS, omnibus heic veris Israëlitis, unicè commendat: nempe omnia ista Magnalia & Opera benefica, quæ toti Domui Jacobi contingere à Deo, ex quo eam ex *Agypto* eduxit, donec tandem, secundum Promissum Abrahamo factum, eam in Terram Canaan introduxisset, eique Populorum possessiones, & Gentium Labores, jure hæreditario possidendos dedisset, ut ibi statuta & legem suam observarent. Quæ Beneficia, quamvis multa & varia, ad tria tamen Capita reducuntur heic. à vers. 39 — usque ad 42.

Primum Beneficium erat, quoddam Jehova de Die præcedebat Populum in columna Nubis, ut eis viæ dux esset & recto tramite dirigeret; & de Nocte, in columna Ignis; absque eo ut unquam ipsis deficeret vel Columna Nubis de die, vel Columna Ignis de nocte. Exod. xii. 20. Quod heic expressum habemus vers. 39. *Expandit nubem in tentorium, & ignem ad illustrandam noctem.*

Secundum Beneficium erat, quodcumque Populus, (inter *Elim* & *Sinai*) contra Mosè & Aaronem murmurasset, dicendo; *Utinam mortui fuissimus per manum Jehovæ in Terra Aegypti, quando sedebamus juxta ollas carniū, & quando comedebamus panem ad saturitatem; quod eduxeritis nos in Desertum hoc, ut interfeceretis omnem Cætum hunc fame.* Dominus eorum vocem audiverit, eisque per Aaronem indicare jussit, *Inter duas vespèras comedetis carnem, & manè saturabimini pane, & scietis quod sim Jehova Deus vester.* Exod. xvi. 3, 12. Nam eadem illa vespèra ascendebant Coturnices qui castra operiebant; & sequenti manè descendit è cælo ros quidam circum castra; quumque operuisset superficiem Terræ, apparuit in superficie Deserti minutulum quid rotundum, quod Man vocabant; nescientes quid esset, donec Mosès ipsis dixisset, *Hic est Panis quem dedit vobis Jehova ad vescendum.* Exod. xvi. 15. Quod spectat quod dicitur heic vers. 40. *Pecitit & adduxit Coturnices, & Pane Cæli saturavit eos.*

Tertium Beneficium, Israëlitis in deserto præstitum, cujus jugem memoriam inculcat heic Salvator, describitur nobis Exod. xvij. 6. & Num. x. 11. Quod nempe Deus; cum iterum Populi murmuraciones ob defectum aquæ audivisset, Moli in mandatis dederit, ut unà cum Senioribus Populi ascenderet in rupem *Horeb*; ibique virgâ suâ Rupem percuteret; quo facto, exiliit aquarum abundantia, unde tam Homines quàm jumenta largissimè potabantur. Horsum spectant hæc verba, vers. 14. *Aperuit petram, & fluxerunt aquæ: abierunt per arida loca, instar fluminis.*

Hæc igitur illa sunt quæ Deus Filiis electi Jacobi præstitit; quorum jugem

memoriam suis inculcat heic Christus; Nempe *Quatuor Mirabilia* illa quæ Deus Patribus, cum adhuc pauci numero essent, præstitit; & *Decem Prodigia* seu Judicia quæ illorum gratiâ in Ægyptios misit; nec non & *tria illa singularia Beneficia*, quæ eis in Deserto, cum jam in Magnum Populum accrevissent, largitus est. Nunc restat videamus, unde hæc Mirabilia omnia scaturierint, & quo fine facta fuerint, tam Dei quàm nostri respectu. Id habemus in verbis vers. 42. *Quoniam recordatus est Verbi Sanctitatis suæ, cum Abraham servus suo.* Quæ verba perinde sonant ac illa B. Virginis, quando plena Spiritu Sancto in suo Cantico dicit: *quod Deus recordatus esset Misericordiæ, sicut locutus erat Patribus, Abrahamo & Semini ejus in seculum.* Luc. 1. vers. 54, 55. Si autem omnis Salus & Beatitudo nostra ab eo dependet & procedit, quod Deus Verbi sui Patribus facti recordetur; tunc indubiè non solum fas & æquum est, sed est res Salutis & Beatitudinis plena, quod nos ejus & operum suorum perpetud recordemur, illâque recordatione manus remissas & genua soluta erigamus.

Quod attingit finem omnium Mirabilium, & cur Deus populum suum cum lætitiâ, & electos suos cum jubilo ex Ægypto eduxerit, fuit quidem respectu Dei ipsius, ut ipsis daret Terras Gentium & labores populorum possidenda: at nostri respectu, seu respectu Israëlitis, ut ii in Patriam suam reduces facti, & in terras gentium & populorum possessiones introducti, Statuta & Legem Domini observarent: prout expressum vers. 43, 44, 45.

Et eduxit populum suum in gaudio, cum jubilo electos suos. Et dedit eis terram Gentium, & labores populorum possederunt: Ut custodirent Statuta ejus, & Leges ejus conservarent. Hallelu-jah.

Quod *Hallelu-jah* secundum est, Psalmo huic pro finali Conclusionem & perfecti Operis Indicio, suffixum. Ideoque quamvis omnia Psalmo hoc memorata Mirabilia semel in Israëlitem suam adimpletionem habuerint, nihil obstat tamen quo minus heic ad proximius & eminentius quid respiciatur. Nempe ad illam Filiorum Jacobi reductionem, quæ adhuc fiet: quâ non ex Ægypto solum, sed ex omnibus terræ finibus, in Patriam suam reducentur, ad possidendum Regnum quod Psal. civ. descriptum vidimus. Tunc enim demum verum illud semen Abraham, & synceri Jacobi filii, propriè non solum Terram Canaan, quemadmodum olim Patres ipsorum, possidebunt; sed, quod plus est, omnes Gentium terras, & populorum possessiones jure hæreditario, idque in æternum possidebunt. Et nisi Psalmista heic ad proximius & eminentius quid respexisset, quàm unquam adhuc visum: & nisi ad finalem & constantem illam Regni in Israëlitem restitutionem, quæ demum perfectum opus erit, ad quod adhuc alia Mirabilia pertinebunt, respexisset; Quomodo de tali Celebratione & Cantu potuisset loqui, de tali annunciatione Mirabilium Dei, ut suprâ vers. 1, 2. factum? Et nisi quid majus intendisset, quàm particularia illa Judicia Dei, quæ hæctenus Mundo obtigere, Quomodo dicere potuisset, sicut vers. 7. habetur: *Jehova est Deus noster, in universa Terra sunt Judicia ejus?* Imo, nisi Psalmista heic ad finalem Promissi istius Abrahamo factæ (scil: fore eum hæredem Mundi, Rom. 4. 13.) adimpletionem respexisset; quomodo dicere potuisset, ut vers. 8. facit: *Quod in hoc ostenderit Deus se memorem fuisse in seculum Pacti sui cum Abrahamo, & Juramenti sui Isaac præstiti?* Vel, quomodo

modo Psalmum hunc ita concludere potuisset. ac vers 42, 43, 44. cum dicit: *Quoniam recordatus est verbi Sanctitatis suæ cum Abrahamo, servo suo: Et eduxit populum suum in gaudio, cum iubilo Electos suos. Et dedit eis terras Gentium &c.* Denique nisi Psalmista aliud & majus quid intendisset, quàm quod hætenus in Canaan evernerat; Imo nisi quid intendisset, cujus hætenus tantum typum & Imaginem vidimus, quorsum quæso hæc Mirabilia nobis tam sedulò inculcasset, ut eorum jugem recoleremus memoriam? Si autem his plura & majora adhuc Argumenta & Documenta vis, heic non respici, neque in quicquam quod hætenus unquam factum, vel in aliud quidpiam quod posthac in Cælis sit eventurum, observa quis Possessionis præmemoratae finis sit futurus, Nempe, ideo hosce Electi Jacobi filios terram gentium possessuros, *Ut custodiant Statuta Dei, & Leges ejus conservent.* vers. 45. Quod in hunc usque diem in Terra nondum accidit, nisi pro exiguo tantum tempore, idque valde imperfectè, etiam quando maximè observatum fuisse videri posset. Et quod Cælos attinet, non ideo data sunt Statuta & Leges ut ibi demùm custodiantur; sed heic in terris. Et donec id fiat, non poterit *Universale Hallelu-Jah*, prout in præcedenti & hoc Psalmo fit, & in sequente adhuc fiet, ritè decantari.

P S A L M. CVI.

S E U

Exhortatio à Christo ipso suo tempore etiam iis dictanda, qui ex residuo isto Pop. Israëliti erunt, qui demum post Electos ex Basan & Profundo Maris erunt reducendi: ut sic tandem etiam omnis Populus Deo benedicat, & Redemptionis opus omnibus suis partibus absolvatur.

Primus est hic Psal. qui ab Hallelu-Jah incipit & in Hallelujah desinet; quod evidens perfectæ Salutis ex Salute partæ, seu Integralis Salutis ex Partiali Elektorum derivata, signum est

הלל יה

1. **E**Ia, Deum lauda, & Nomen celebrato Iehovæ,
Nam Bonus, & Bonitas tempus in omne manens.
2. *Quis Iovæ vobur? Quis fando encomia nobis
Est narraturus? Quis-ve dabit capere?*